

**SELOSTUS VSDTP:n V EDUSTAJAKOKOUKSELLE
KAHTIAJAKAANTUMISESTA PIETARISSA
JA SIIHEN LIITTYVÄSTÄ
PUOLUEOIKEUDEN JÄRJESTÄMISESTÄ ¹⁴⁵**

Kuten porvarillisten sanomalehtien („Tovarishtsh” y.m.) tiedoituksista on käynyt selville, puolueemme Keskuskomitea on järjestänyt puolueoikeuden käsittelemään menettelytapaani — nimenomaan kirjastani „*Vaalit Pietarissa ja 31 menshevikin kaksinaamaisuus*” *, joka ilmestyi sen kahtiajakaantumisen aikana, mikä tapahtui Pietarin sosialidemokraattisessa järjestössä toisen Duuman vaalien aikana.

Oikeus muodostettiin kolmesta minun edustajastani, kolmesta 31 menshevikin edustajasta ja kolmesta Latvian ja Puolan sosialidemokratiain ja Bundin Keskuskomiteoiden nimittämästä puhemiehistön jäsenestä. Esitin tässä oikeudessa vastasyytteen 31 menshevikille ja tov. *Danille* (Pää-äänenkannattajan toimituksen jäsenelle — ja Pää-äänenkannattajan kautta myös Keskuskomitean jäsenelle) sallimattomasta menettelystä. Tätä vastasyytettä kannatti toisaalta 234 pietarilaisen bolshevikin, puolueen jäsenen, kokous (heidän päätöslauselmansa ja selostuksensa koko juttua koskevina yleiskatsauksineen on julkaistu „Proletarin” 13. numerossa) ja toisaalta Pietarin sosialidemokraattinen konferenssi (miinus erkaantuneet menshevikit). Tämän konferenssin päätöslauselma on julkaistu „Proletarin” 14. numerossa ¹⁴⁶.

Keskuskomitean perustamana laitoksena oikeus katsoi, ettei sillä ollut oikeutta asettaa itsenäisesti syytteeseen

* Ks. tätä osaa, ss. 19—30. *Toim.*

31:tä ja tov. Dania, ja se kääntyi tuon saman Keskuskomitean puoleen pyytäen tätä määrittelemään sen oikeudet vastasyytettä koskevassa kysymyksessä. Keskuskomitea käsitteli uudestaan tämän kysymyksen erikoisistunnossaan ja toisti, että kyseinen oikeus on järjestetty yksinomaan Leninin jutun käsittelyä varten ja että uusien henkilöiden uusi syytteesenpano riippuu täydellisesti Keskuskomiteasta, joka tietenkin pitää velvollisuutenaan vetää oikeuteen jokaisen, jota vastaan kyseinen oikeus esittää syytteen sopimattomasta teosta. Tämän uuden oikeuden kokoonpanon määrää taaskin kokonaan tuo sama Keskuskomitea oman harkintansa mukaan.

Näin ollen kertyi koko vyyhti huutavia järjettömyyksiä ja ristiriitoja. Menshevistinen Keskuskomitea esiintyy elimenä, joka vetää oikeuteen ja määrittelee oikeuden kokoonpanon sekä sen toimivallan. Vastasyyte on nostettu Keskuskomitean menshevistisen osan johtomiestä vastaan. Osoittautuu, että yhdet ja samat henkilöt ovat sekä oikeuden nimittäjiä, prokuraattoreita että *heitä itseään vastaan* nostettua vastasyytettä koskevan kysymyksen ratkaisijoita!

On selvää, ettei tällainen järjestys ole omiaan kohottamaan kunnioitusta puoluetta kohtaan. Tuon ristiriitojen vyyhdin voi selvittää vain puolueen edustajakokous. Ja sen vuoksi käännyn edustajakokouksen puoleen pyynnöllä, että välittömästi edustajakokous antaisi oikeudelle täydellisen tuomiovallan; että oikeus julistettaisiin täysin riippumattomaksi Keskuskomiteasta, jonka (sen menshevistisen osan) intressejä juttu ilmeisesti koskee; että oikeudelle annettaisiin valta käsitellä juttu kaikin puolin, ilman mitään rajoituksia, ja panna syytteesen keitä puolueen jäseniä ja sen mitä elimiä hyvänsä, tekemättä poikkeusta myöskään KK:n menshevistisen osan suhteen j.n.e.

Asian selittämiseksi VSDTP:n edustajakokouksen edustajille liitän tähän: 1) oikeuden ensimmäisessä oikeusistunnossa pitämäni puolustuspuheen (eli syytöspuheen KK:n menshevististä osaa vastaan) koko tekstin. (Oikeus piti kaikkiaan kaksi oikeusistuntoa ja kuulusteli monesta kymmenestä todistajasta kolmea. Oikeuden istunnot keskeytti edustajakokous.) 2) Liitän mukaan lyhyen konseptin Pietarissa tapahtuneen kahtiajakaantumisen tositahtumien historiasta.

I. LENININ PUOLUSTUSPUHE (EĪI SYYTÖSPUHE
KESKUSKOMITEAN MENSHEVISTISTA OSAA VASTAAN)
PUOLUEOIKEUDESSA

Toverit tuomarit!

Keskuskomitea on nostanut minua vastaan syytteen *puolueen jäsenille sopimattomasta esiintymisestä* (lehdistöissä). Näin on sanottu puolueoikeuden järjestämistä koskevassa KK:n päätöksessä. Aloitan suoraan asian ytimestä: luen kokonaan sen „kanteen”, jonka KK „esittää oikeuden käsiteltäväksi”.

....,Keskuskomitea toteaa, että tov. Leninin allekirjoittama kirjanen „Vaalit Pietarissa ja 31 menshevikin kaksinaamaisuus” sisältää suoranaisen syytteen Pietarin järjestön 31 jäsentä vastaan siitä, että he alkoivat neuvottelut kadettipuolueen kanssa „myydäkseen työläisten ääniä kadeteille” ja että „menshevikit ovat hieroneet kauppoja kadettien kanssa soluttaakseen Duumaan oman miehensä, vastoin työläisten tahtoa, kadettien avulla”.

Keskuskomitea toteaa, että tuollaisen syytöksen julkaiseminen lehdistöissä, varsinkin vaalien aattona, on aiheuttava sekaannusta proletariaatin riveissä asettamalla epäilyksen alaiseksi puolueen jäsenten poliittisen rehellisyyden ja että proletariaatin viholliset tulevat käyttämään sitä hyväkseen taistelussa sosialidemokratiaa vastaan.

Ollen sitä mieltä, että tällaiset esiintymiset ovat puolueen jäsenille sopimattomia, Keskuskomitea antaa tov. Leninin menettelytavan puolueoikeuden käsiteltäväksi”.

Tällainen on syytteen täydellinen teksti. Huomautan ennen kaikkea, että siinä on suuri, suorastaan asiallinen *virhe*, jonka pyydän oikeuden korjaamaan sen kirjasen *tekstin* perusteella, josta minua syytetään. Nimittäin: tässä kirjassa on sanottu suoraan ja selvästi, että *en* syytä ainoastaan 31 menshevikkiä, vaan myös tov. Dania, s.o. Keskuskomitean jäsentä.

Laatiessaan päätöslauselmaansa Keskuskomitea *ei voinut olla tietämättä* sitä, että tov. Dan on KK:n jäsen (joka mahdollisesti osallistui jopa kysymyksen käsittelyynkin tai päätöslauselman laatimiseen minun vetämisestäni oikeuteen Danin syyttämisestä?), enempää kuin sitäkään, etten syytä ainoastaan 31 menshevikkiä, vaan myös Dania. Siis KK *tietoisesti* erotti syyttämieni henkilöiden joukosta *oman jäsenensä*. Siinä on jo paitsi asiallista virhettä myös jotain pahempaa, jotain sallimatonta, ja pysähdyn myöhemmin

seikkaperäisesti asian *tämän* puolen arviointiin ja koetan selittää *nimenomaan sen puolen* oikeuden tutkinta-aineiston perusteella.

Siirryn puhumaan syytteen olemuksesta.

Keskuskomitea esittää kaksi lainausta kirjasestani, ja minun täytyy eritellä mahdollisimman perusteellisesti kumpikin näistä lainauksista. Tietenkin ymmärrän, että kysymys on mainitusta kirjasesta *kokonaisuudessaan* eikä vain nimenomaan näistä kahdesta lainauksesta. Mutta otan ne, Keskuskomitean esimerkkiä seuraten, tärkeimpinä peruskohtina.

Ensimmäinen lainaus on otettu aivan kirjasen alusta. Otan itselleni oikeuden lukea koko sivun osoittaakseni, mihin tämä lainaus liittyy:

„„Tovarishtsh” lehdessä on julkaistu tänään (tammi-kuun 20 pnä),—muistutan, että tämä tapahtui siis *viittä* päivää ennen vasemmistoblokin muodostamista Pietarissa ja *16 päivää* ennen Valtakunnanduuman vaaleja Pietarin kaupungissa,— laajoja otteita niiden 31 menshevikin vetouksesta, jotka ovat erkaantuneet sosialistisesta järjestöstä Pietarissa toimitettavien vaalien edellä” *.

Korostan, että heti kirjasen ensimmäisessä lauseessa asetetaan etutilalle tärkeimpänä tosiasiana *kahtiajakaantuminen*, joka tapahtui Pietarissa vaalien edellä. Korostan tätä seikkaa, sillä joudun myöhemmin vielä monta kertaa viittaamaan sen merkitykseen.

Lainaan edelleen:

....„Palautamme ensin parilla sanalla mieleen sen tosiasiallisen historian, mitä sosialidemokratiasta erkaantuneet menshevikit ovat tehneet konferenssista poistumisensa jälkeen”... Muutamaa päivää ennen käsiteltävänä olevan kirjasen julkaisemista minä julkaisin tästä poistumisesta ja sen merkityksestä kirjasen: „Sosialidemokratia ja vaalit Pietarissa” sekä myös kirjasen: „„Kun kuulet tyhmyrin tuomion”... (Sosialidemokraattisen lehtimiehen muistiinpainoista)” **. Viimeksi mainitun kirjasen poliisi on takavarikoinut miltei kokonaan. On säilynyt vain muutamia kappaleita, ja viittaa tuohon kirjaseen, jotta oikeus voisi tutkia silloisia tapahtumia kokonaisuutena eikä vain osittain.

* Ks. tätä osaa, s. 19. *Toim.*

** Ks. Teokset, II. osa, ss. 417—440 ja 441—459. *Toim.*

...,1) Erkaannuttuaan sosialidemokraattisista työläisistä he muodostivat blokin pikkuporvariston (eserrien, trudovikkien ja kansansosialistien) kanssa tehdäkseen yhdessä kaupat kadettien kanssa paikoista. Kirjallisen sopimuksen tästä erkaantuneiden sosialidemokraattien yhtymisestä pikkuporvarilliseen blokkiin *he ovat salanneet työläisiltä ja yleisöltä*.

Mutta me emme ole kadottaneet toivoa, että tuo sopimus kuitenkin julkaistaan ja salainen tulee julkiseksi”.

Kiinnitän oikeuden huomiota siihen, että Dania ja 31 menshevikkiä syyttävässä kirjasessani on heti alussa korostettu sitä seikkaa, että kirjallinen sopimus on salattu työläisiltä. Menkäämme edelleen:

„2) Erkaantuneet menshevikit, kuuluen osana pikkuporvarilliseen blokkiin (jota sanomalehdissä nimitetään väärin „vasemmistoblokkiksi”), ovat hieroneet kadettien kanssa kauppoja siitä, että tälle blokille myönnettäisiin kolme paikkaa kuudesta. Kadetit ovat tarjonneet kahta paikkaa. Kaupat ovat menneet myttyyn. Kadettien kanssa pidetyn pikkuporvarillisen „konferenssin” (sanonta ei ole meidän, vaan sanomalehdistä otettu) istunto oli *tammikuun 18 päivänä*. Siitä ovat tiedoittaneet „Retsh” ja „Tovarishtsh”. „Retsh” ilmoittaa tänään sopimuksenteon raukeamisesta (vaikka meidän pitää tietysti olla valmiina siihen, että selän takana käydään neuvotteluja vieläkin).

Menshevikit eivät ole toistaiseksi tiedoittaneet lehdistössä tästä „*esiintymisestään*” — työläisten äänien myymisestä kadeteille”.

Siis tällaisessa yhteydessä esiintyy ensimmäinen lainaus. Sanani menshevikkejä vastaan on kirjoitettu sinä samana päivänä, jolloin sain *ensi kerran* sanomalehdistä tietää, ettei menshevikkien ja narodnikkien blokista kadettien kanssa Pietarin sosialidemokraattisen järjestön enemmistöä *vastaan* ollut tullut mitään, ja tällöin huomautin samalla siitä, etten voi pitää sopimuksentekoa *lopullisesti* myttyynmenneenä, että on oltava valmiina *pahimman varalta*: sen varalta, että neuvotteluja jatketaan „*selän takana*”. Miksi olin silloin sitä mieltä (ja pidän nytkin silloista mielipidettäni oikeana), että on oltava valmiina tuon pahimman varalta? Siksi, että menshevikkien ja pikkuporvarillisen blokin välillä solmitun kirjallisen sopimuksen salaaminen yleisöltä oli väärä, sosialistille sopimaton teko, joka kiertämättä herätti *mitä pahimpia epäilyksiä*.

Mistä työläisten äänien „myymisestä” kadeteille tässä on kysymys? Eräät pilailijat sanoivat minulle ymmärtäneensä sen niin, ikään kuin olisin puhunut myymisestä, joka tapahtuu *rahaa vastaan*. Se on tietenkin teräväjärkistä

pilaa. Mutta kirjantaitava henkilö, joka lukee vakavasti koko kirjasen eikä vain erillisiä kohtia, näkee tietenkin heti tekstiyhteydestä, kaikista edelläkäyvistä ja jäljessäseuraavista lauseista, että puhe on myymisestä, joka *ei tapahdu rahaa, vaan duumapaikkoja vastaan*. „Kaupanhieronnalla” ja „ostolla ja myynnillä” tarkoitetaan sitä, että vaihdetaan poliittisia eikä taloudellisia vastikkeita, paikkoja ääniin eikä rahaa ääniin.

Herää kysymys, kannattiko puhua näin selvästä ja ilmeisestä seikasta?

Olen syvästi vakuutettu siitä, että kannatti, sillä tämä on kohta, jonka yhteydessä joudumme aivan välittömästi selittämään kysymystä, jonka Keskuskomitea on asettanut, nimittäin: mitkä esiintymiset lehdistössä ovat sallittavia ja mitkä eivät.

Jos kirjasen eriteltävänä olevassa kohdassa olisi sanottu: 31 menshevikkiä myivät rahasta työläisten ääniä kadeteille, niin silloin se olisi vastustajan syyttämistä häpeällisestä ja rikollisesta menettelytavasta. Sellaisen väitteen esittäjä pitäisi vetää sen vuoksi oikeudelliseen edesvastuuseen, ei tietenkään „sekaannuksen aiheuttamisesta proletariaatin riveissä”, vaan *parjauksesta*. Se on aivan selvää.

Ja päinvastoin, jos kirjasen eriteltävänä olevassa kohdassa olisi sanottu: 31:n esiintymisen tarkoituksena oli työläisten äänien *yhdistäminen* kadettien ääniin ehdolla, että sosialidemokraatit saavat paikan Duumassa,— niin silloin se olisi lojaalin, moitteettoman, puolueen jäsenille sallittavan polemiikin mallinäyte.

Missä suhteessa minun valitsemani sanonta eroaa *tästä* sanonnasta? Siinä, että sen sävy, joka määrää koko musiikin, on erikoinen. Tämä sanonta on nimittäin ikään kuin tarkoitettu herättämään lukijassa vihaa, inhoa, halveksintaa niitä ihmisiä kohtaan, jotka tekevät tuollaisia tekoja. Tämän sanonnan tarkoituksena ei ole vakuuttaminen, vaan rivien hajottaminen,— ei vastustajan virheen oikaiseminen, vaan sen järjestön hävittäminen, pyyhkäiseminen pois maan päältä. Tuo sanonta on luonteeltaan todellakin sellainen, että se herättää mitä pahimpia ajatuksia vastustajasta, mitä pahimpia epäilyjä hänen suhteen ja se todellakin, erotukseksi vakuuttavasta ja oikaisevasta sanonnasta, „aiheuttaa sekaannusta proletariaatin riveissä”.

Siis te tunnustatte, että sellainen sanonta *ei ole sallittava?* — kysytään minulta. — Tietenkin tunnustan, — vastaan minä, — *mutta vain pienin lisäyksin:* se ei ole sallittava *yhtenäisen* puolueen jäsenille. Tässä lisäyksessä on koko asian ydin. Se syyte, jonka Keskuskomitea on minua vastaan esittänyt, onkin virheellinen, sanon enemmänkin, vilpillinen juuri siksi, että *KK ei puhu mitään* yhtenäisen puolueen *puuttumisesta* siihen aikaan, jolloin kirjasta kirjoitettiin, siinä järjestössä, josta tämä kirjanen (ei muodollisesti, vaan asiallisesti) on lähtöisin ja jonka tarkoituksiperiä se palveli. On epärehellistä esittää syytös „puolueen jäsenille sopimattomasta esiintymisestä lehdistössä” tuollaisesta asiasta, kun puolue oli *jakaantunut kahtia*.

Kahtiajakaantuminen on kaikkinaisen järjestöyhteyden katkeamista, mikä siirtää mielipiteiden välisen taistelun, jota on käyty järjestön sisältä vaikuttamisen pohjalta, järjestön ulkopuolelta vaikuttamisen pohjalle, toverien oikaisemisen ja vakuuttamisen pohjalta heidän järjestönsä hävittämisen pohjalle, sille pohjalle, että työläis- (ja yleensä kansan-) joukkoja nostatetaan erkaantunutta järjestöä vastaan.

Se, mikä ei ole sallittua yhtenäisen puolueen jäsenen välillä, on sallittua ja välttämätöntä kahtiajakaantuneen puolueen eri osien välillä. Puoluetovereista ei saa kirjoittaa sellaisella kielellä, joka jatkuvasti kylvää työläisjoukkojen keskuuteen vihaa, inhoa, halveksintaa y.m.s. toisinajattelevia kohtaan. Erkaantuneesta järjestöstä *saa ja pitää* kirjoittaa nimenomaan sellaisella kielellä.

Miksi pitää? Siksi, että kahtiajakaantuminen velvoittaa *vetämään* joukot *pois* erkaantuneiden johdonalaisuudesta. Minulle sanotaan: te aiheutitte sekaannusta proletariaatin riveissä. Vastaan: aiheutin tietoisesti ja tarkoituksellisesti sekaannusta Pietarin proletariaatin sen osan riveissä, joka seurasi vaalien edellä erkaantuneita menshevikkejä, *ja tulen aina* menettelemään sillä tavalla *kahtiajakaantumisen aikana*.

Jyrkillä loukkaavilla hyökkäilyilläni menshevikkejä vastaan vaalien edellä Pietarissa minä todellakin sain horjattamaan *heihin luottaneen ja heitä seuranneen* proletariaatin rivit. Se oli päämääräni. Se oli velvollisuuteni Pietarin sosialidemokraattisen järjestön jäsenenä, järjestön, joka vei läpi vasemmistoblokin kampanjaa. Sillä *kahtiajakaan-*

tumisen jälkeen tämän kampanjan läpiviemiseksi *piti* lyödä hajalle menshevikkien rivit, menshevikkien, jotka johdattivat proletariaattia kadettien perässä, *piti* aiheuttaa hämmennystä heidän riveissään, *piti* herättää joukoissa vihaa, inhoa, ylenkatsetta noita ihmisiä kohtaan, jotka *olivat lakanneet* olemasta yhtenäisen puolueen jäseniä ja joista oli tullut poliittisia vihollisia, jotka yrittivät kampata nurin sosialidemokraattisen järjestöme sen vaalikamppailussa. *Tuollaisia* poliittisia vihollisia vastaan kävin silloin — ja jos hajotustoiminta toistuu tai sitä kehitetään, *tulen aina käymään — hävityssotaa.*

Ellemme me olisi sen jälkeen, kun menshevikit aikaansivat Pietarissa kahtiajakaantumisen, aiheuttaneet sekaannusta *menshevikkien johtaman* proletariaatin riveissä, niin emme olisi voineet viedä läpi omaa vasemmistoblokin vaalikamppailuamme. Ja säälin vain sitä, että Pietarista poisolleen autoin *riittämättömästi* tuota joukkojen *vetämistä pois* erkaantuneiden menshevikkien vaikutuksen alta, sillä jos tämä tehtävä olisi suoritettu tarmokkaammin ja menestyksellisemmin, niin vasemmistoblokki olisi saanut voiton Pietarissa. Se on todistettu vaalien tuloksia koskevilla numerotiedoilla.

Syytteen loogillinen (eikä tietenkään vain loogillinen) perusvirhe on juuri siinä, että kierretään kavalasti kysymys kahtiajakaantumisesta, ei puhuta mitään kahtiajakaantumisen tosiasiaista, yritetään esittää puolueen yhtenäisyyden kannalta katsottuna laillisia vaatimuksia sellaisissa olosuhteissa, jolloin *ei ole* yhtenäisyyttä, *ei ole* yhtä puoluetta ja sitä paitsi — todistan sen myöhemmin — sitä ei ole syyttävän Keskuskomitean takia, joka on järjestänyt kahtiajaon ja salannut sitä!

Jos joku alkaisi soveltaa puolueen sisällä sallitun taistelun mittapuuta kahtiajakaantumisen pohjalla käytävään taisteluun, taisteluun, jota ulkoapäin suunnataan puoluetta vastaan tai (silloin kun kahtiajakaantuminen on paikallista) kyseistä puoluejärjestöä vastaan, niin tuollaista henkilöä olisi pidettävä joko lapsellisen naiivina tai teeskentelijänä. Järjestölliseltä kannalta kahtiajakaantuminen merkitsee *kaiken* järjestöyhteyden katkeamista, s.o. siirtymistä taistelusta, joka saa toverit vakuuttuneiksi järjestön sisällä, taisteluun, joka *hävittää* vihamielisen järjestön, tekee lopun sen vaikutuksesta proletariaatin joukkojen keskuudessa.

Psykiikan kannalta katsoen on aivan selvää, että kaiken järjestöyhteyden katkeaminen tovereiden välillä *jo* merkitsee vihaksi muuttuneen molemminpuolisen suuttumuksen ja vihamielisyyden *äärimmäistä astetta*.

Mutta Pietarissa tapahtuneessa kahtiajakaantumisessa oli vielä kaksi erikois-seikkaa, jotka kymmenkertaistivat taistelun kärkevyyttä ja ankaruutta.

Ensimmäinen seikka — puolueen Keskuskomitean näytteleminen osa. „Sääntöjen mukaan” Keskuskomitean olisi pitänyt yhdistää, eikä minkään paikallisen kahtiajakaantumisen pitäisi johtaa taisteluun kahtiajakaantumisen pohjalla, vaan siihen, että Keskuskomitealle jätettäisiin valitus tai laajemmin sanoen käännyttäisiin Keskuskomitean puoleen pyynnöllä, että se myötävaikuttaisi yhtenäisyyden palauttamiseen. *Todellisuudessa* Keskuskomitea oli Pietarissa vaalien edellä kahtiajaon alullepanijana ja osallistui siihen. Juuri tämä seikka, jota on yksityiskohtaisesti ja asiakirjain pohjalla kehitelty perusteluissa, jotka esitetään konferenssin päätöksessä vastasytteen esittämisestä, pakoittaakin meidät pitämään kahtiajakoa Pietarissa *epärehtinä* kahtiajakona. Puhun tästä erikseen myöhemmin ja tulen vaatimaan, että oikeus käsittelisi kysymykset, jotka juontuvat tämän syytteen juridisesta luonteesta, syytteen, jonka syytetty on nostanut syyttäjää vastaan.

Toinen seikka: vaalikamppailu Pietarissa kahtiajakaantumisen aikana. Silloin kun ei ole välitöntä avointa ja joukkoluontoista poliittista esiintymistä tai yleensä puolueen poliittista kampanjaa, ei kahtiajakaantuminen vielä aina merkitse sitä, että on *viipymättä* aloitettava säälimätön hävityssota. Mutta kun kerran on sellainen joukkoesiintyminen kuin esimerkiksi vaalit, kun kerran on tarpeen, että hinnalla millä hyvänsä puututaan viipymättä vaaleihin ja viedään ne läpi tavalla tai toisella, — niin silloin kahtiajakaantuminen merkitsee ehdottomasti viipymätöntä hävityssotaa, sotaa siitä, *kumpi* vie vaalit läpi: paikallinen sosialidemokraattinen järjestö vai ko siitä erkaantunut ryhmä. Tällaisen kahtiajakaantumisen vallitessa ei voida hetkeksikään lykätä tehtävää: joukkojen vetämistä pois erkaantuneiden vaikutuksen alta, erkaantuneiden järjestön pirstomista, heidän muuttamistaan poliittisiksi nolliksi. Ja vain sen ansiosta, että bolshevikit hyökkäsivät niin voimakkaasti menshevikkejä vastaan, *sen jälkeen* kun nämä olivat

erkaantuneet tammikuun 6 p:nä,— muodostui vaalikamppailu pääkaupungissa edes suhteellisen yksimieliseksi, jota-kuinkin puoluekantaiseksi, sellaiseksi, joka ainakin muistutti sosialidemokraattista vaalikamppailua.

Sanotaan: taistelkaa, mutta älkää vain myrkytetyllä aseella. Se on kiistämättä hyvin kaunis ja efektiivinen sanonta. Mutta se on joko kaunis tyhjä fraasi tahi se ilmaisee sekavassa ja hämärän epäselvässä muodossa sen saman ajatuksen taistelusta, joka kylvää joukkojen keskuudessa vihaa, inhoa ja halveksintaa vastustajia kohtaan,— taistelusta, joka ei ole sallittua yhtenäisessä puolueessa, mutta joka on kiertämätöntä, välttämätöntä kahtiajakaantumisen aikana itse kahtiajakaantumisen olemuksen vuoksi,— ajatuksen, jota kehittelin jo puheeni alussa. Vaikka pyörittelisit tätä fraasia eli tätä metaforaa miten tahansa, te ette saa puristetuksi siitä graaniakaan reaalista sisältöä, paitsi sitä samaa eroa, joka erottaa toisistaan sen lojaalin ja korrektin taistelukeinon, jonka mukaan taistelua käydään vakuuttamisen avulla järjestön sisällä, ja sen taistelukeinon, jonka mukaan taistellaan hajottamisen avulla, s. o. siten, että hajotetaan vihamielinen järjestö, herätetään joukoissa vihaa, inhoa ja halveksintaa tätä järjestöä kohtaan. Myrkytettyjä aseita ovat epärehdit kahtiajakamiset eikä hävityssota, jonka tapahtunut kahtiajakaantuminen aiheuttaa.

Onko kahtiajakaantumisen pohjalla käydyllä sallittavalla taistelulla puitteensa? Tällaisella taistelulla ei ole eikä voi olla puolueessa sallittuja puitteita, sillä kahtiajakaantuminen on puolueen olemassaolon loppu. Naurettava on jo yksin sellainen ajatuskin, että puoluetietä, puolueen päätöksellä y. m. s. voitaisiin taistella niitä taistelumenetelmiä vastaan, jotka johtuvat puolueen kahtiajakaantumisesta. Kahtiajakaantumisen pohjalla käytävän taistelun puitteet eivät ole puoluepuitteita, vaan yleispoliittisia tai pikemminkin kaikkia kansalaisia koskevia puitteita, rikoslain puitteita eivätkä mitään muuta. Jos te olette katkaisheet välinne minuun, niin te ette voi vaatia minulta sen enempää kuin kadetilta tai eserrältä tai joltain kadulla tapaamaltanne henkilöltä j. n. e.

Selitän vielä ajatustani eräällä havainnollisella esimerkillä. „Proletarin” lähimmässä numerossa julkaistaan

paikanpäältä saatu kirje Kovnon kaupungin vaaleista. Kirjeenvaihtaja on kovin tyytymätön sen johdosta, että bundilaiset ja aikaansaajat¹⁴⁷ ovat muodostaneet blokin liettualaisia sosialidemokraatteja vastaan, ja hän arvostelee ankarasti Bundia. Millainen arvostelu on sallittua yhtenäisen puolueen jäsenille? Tyytymättömyys olisi pitänyt ilmaista suunnilleen tähän tapaan: bundilaiset eivät menettelleet oikein esiintyessään liitossa juutalaisen porvariston kanssa toisen kansakunnan sosialisteja vastaan; tuossa menettelyssä saa heijastuksensa pikkuporvarillisen natsionalismin aatteiden vaikutus j.n.e. y.m.s. Niin kauan kuin me ja Bund olemme samassa puolueessa, ei voitaisi millään hyväksyä heitä vastaan tähdättyä kirjasta, jota levitetään joukkojen keskuuteen vaalien edellä ja jossa bundilaisia pidetään proletariaatin kavaltajina. Mutta jos toistuisi vuoden 1903 historia — historia ei yleensä toistu, ja otan keksityn esimerkin — ja Bund erkanisi puolueesta. Voisiko-han sitten kukaan asettaa vakavasti kysymystä siten, ettei voida sallia kirjasia, joiden tarkoituksena on kylvää bundilaisiin työläisjoukkoihin vihaa, inhoa ja halveksintaa näiden joukkojen johtajia, valepukuisia porvareita kohtaan, jotka myyvät itsensä juutalaiselle porvaristolle ja soluttavat sen avustamana omia miehiään Duumaan j.n.e.? Jokaiselle, ken tekisi tuollaisen valituksen, vain naurettaisiin vasten kasvoja: älkää järjestäkö kahtiajakoa, älkää ottako käyttöön kahtiajaon „myrkytettyä asetta” tai olkaa sitten valittamatta sitä, että ne, jotka myrkytetyyn miekkaan tarttavat, myös myrkytettyyn miekkaan hukkuvat!

Kaiken edellä sanotun jälkeen on tarpeetonta pysähtyä toiseen lainaukseen. Siinä sanotaan: „Menshevikit ovat hieroneet kauppoja kadettien kanssa soluttaakseen Duumaan oman miehensä, vastoin työläisten tahtoa, kadettien avulla,— siinä yksinkertainen selitys kaikkiin noihin vaeluksiin sosialidemokratiasta pikkuporvarillisen blokin puolelle, pikkuporvarillisen blokin puolelta kadettien puolelle” *. Jos yritätte eritellä tätä lainausta muodollisesti, pintapuolisesti, *yhtenäisen* puolueen kannalta, niin te tietenkin sanotte: kun on puhe puolueen jäsenistä, on sanojen: „ovat

* Ks. tätä osaa, s. 25. *Toim.*

hieroneet kauppoja” asemesta kirjoitettava: „ovat käyneet neuvotteluja”; „soluttaakseen” asemesta „viedäkseen läpi”; „oman miehensä” asemesta „sosialidemokraattiedustajan” j.n.e. y.m.s. Mutta tuskinpa tällainen lainauksen „erittely” tai tällainen sanontaa koskeva „järkeily” voisi aiheuttaa mitään muuta kuin hymyilyä? Eikö ole selvää, että mitä loukkaavin, mitä syvintä halveksintaa ilmaiseva sanonta, joka olettaa kaiken käyvän pahimmin- eikä parhainpäin, on taistelua kahtiajakaantumisen pohjalla sen järjestön *tuhoamiseksi*, joka *panee myttyyn* paikallisen sosialidemokraattisen proletariaatin poliittisen kampanjan? Sellaiset valitukset, että moiset sanonnat ovat luonteeltaan solvaavia, loukkaavia ja epäilyksiä herättäviä, olisivat samankaltaisia kuin se, jos *lakonrikkuri* valittaisi sitä, että häneen suhtaudutaan vihamielisesti! Jos valituksia ja syytöksiä tarkasteltaisiin tältä kannalta, niin se olisi aivan samaa kuin se, jos me julistaisimme „lakonrikkuri”-sanan sellaiseksi, jota ei sovi käyttää, erittelemättä *asiallisesti* kysymystä, oliko kyseisen henkilön menettely todellakin rikkurimaista.

On ero kahtiajakamisen ja kahtiajakamisen välillä. Olen jo moneen kertaan käyttänyt sanontaa „epärehti” kahtiajakaminen. Pysähdyn nyt kysymyksen tähän puoleen. Keskuskomitea kirjoittaa syytteessään, että asetan epäilyksen alaiseksi puolueen jäsenten rehellisyyden. Se on liian heikosti sanottu ja sitä on sovellettu väärin vast’ikään esitettyihin lainauksiin. Minä en ainoastaan „asetan epäilyksen alaiseksi” 31 menshevikin ja Danin „poliittista rehellisyyttä”. „Vaalikirjasteni” koko sisällöllä *syytän* heitä *poliittisesti epärehdin* tai *puolueen kannalta epärehdin* kahtiajakamisen järjestämisestä. Ja toistan tuon syytöksen. Olisi turhaa yrittää siirtää tämän syytöksen painopistettä kahtiajakaantumisen järjestäjiä koskevasta yleisestä ja tärkeimmästä peruskysymyksestä pieniin, yksityisluontoisiin, toisarvoisiin kysymyksiin, olivatpa ne millaisia tahansa.

Kaikki kahtiajakamiset ovat mitä suurin rikos puoluetta kohtaan, sillä ne hävittävät puolueen, katkaisevat puolueyhteydet. Mutta on ero kahtiajakamisen ja kahtiajakamisen välillä. Sanontaa „epärehti kahtiajakaminen”, jota olen moneen kertaan käyttänyt, ei

voida soveltaa kaikkiin kahtiajakamisiin. Selitän tätä esimerkillä.

Olettakaamme, että puolueessa on jo pitkän aikaa taistellut keskenään kaksi virtausta, jotka kannattavat sano-kaamme kadettien politiikan tukemista tai ovat sen tukemista vastaan. Seuraa suuri poliittinen tapahtuma, joka kärjistää kadettien tendenssejä, jouduttaa kadettien sopimuksetekoa taantumuksen kanssa. Silloin kadettien tukemisen kannattajat katkaisevat välinsä tuota tukemista vastustavien kanssa. Tällainen kahtiajakaminen, kuten kaikki muutkin kahtiajakamiset, aiheuttaa kiertämättä mitä kärkevimmän ja vimmatuimman, vihaa kylvävän j.n.e. taistelun, mutta sitä ei voida pitää epärehdinä kahtiajakamisena, sillä tämän kahtiajakamisen perustana ei ole mikään muu kuin periaatteellisten erimielisyyksien kärjistyminen.

Kuvitelkaa mielessänne toisenlaista kahtiajakamista. Olettakaa puolueen kahden virtauksen päässeän sopimukseen siitä, että eri paikoissa voidaan noudattaa erilaista taktiikkaa. Jos tätä yhteistä sopimusta rikotaan jossain yhdessä paikassa, rikotaan salaa, nurkan takaa, menettelemällä petturimaisesti tovereita kohtaan,— niin silloin jokainen varmaankin suostuu pitämään sellaista kahtiajakamista *epärehtinä* kahtiajakamisena.

Pietarissa menshevikit järjestivät vaalien aattona nimenomaan tuollaisen epärehdin kahtiajakamisen. Ensinnäkin, Yleisvenäläisessä konferenssissa puolueen kumpikin virtaus lupasi pyhästi alistua paikallisten järjestöjen paikalliseen taktiikkaan vaaleissa. Pietarin menshevikit olivat koko Venäjällä ainoita, jotka rikkoivat tämän lupauksen. Se on epärehellistä. Se on valapattoisuutta puoluetta kohtaan.

Toiseksi, puolueen yhdistämisen sijasta Keskuskomitea ajoi siinä määrin ryhmäkuntalaista politiikkaa, että auttoi suoranaisesti menshevikkejä kahtiajakamisessa, ja KK:n jäsen Dan osallistui siihen mitä toimeliaimmin. Tuo on epärehellistä. Se merkitsee puolueen antaman vallan käyttämistä puoluetta vastaan. Se merkitsee, että salaa, nurkan takaa annetaan isku myrkytetyllä puukolla, vaikka sanoissa ollaan puolueen yhtenäisyyden varjelihoita.

Siinä ne *kaksi* tosiseikkaa, jotka pakoittivat minut kohtelemaan halveksien 31 menshevikkiä ja Dania poliittisesti

epärehellisinä henkilöinä. Nimenomaan tällaisen halveksivan hengen kyllästäminen on *koko* kirjasi.

Ja toistin tämän syytöksen oikeuden edessä. Tein kaiken sen hyväksi, että oikeustutkimus olisi paljastanut tuomareille täydellisesti tilanteen, jossa kahtiajakaantuminen Pietarissa tapahtui, ja antanut heille mahdollisuuden ratkaista täysin vakaumuksellisesti kysymyksen: oliko se rehellistä kahtiajakamista vai ei? ketkä tarttuivat „myrkytettyyn aseeseen” — nekö, jotka järjestivät tämän kahtiajaon vai nekö, jotka kävivät mitä ankarinta hävitysotaa kahtiajaon järjestäjiä vastaan?

Tämän kysymyksen lopullisella selvittämisellä, *sen syvimpiäkin todellisia syitä myöten*, sillä, että sen selvittävät itselleen niiden kansallisten sosialidemokraattisten puolueiden edustajat, jotka *todella* kuuluvat ensi kertaa VSDTP:seen, voi olla valtava merkitys todellisten puoluesuhteiden vakiintumiselle puolueessamme huonosti verhotun kahtiajakaantumisen asemesta.

Tämän oikeuskäsittelyn sisältönä ei ole muodollinen, suppea juridinen kysymys. Eihän asian ydin totta tosiaan ole siinä, pitääkö yhtenäisessä puolueessa kirjoittaa: hieroa kauppoja vai käydä neuvotteluja, viedä läpi vai soluttaa, myydä ääniä paikkoja vastaan vai yhdistää äänet ehdolla, että saadaan paikka y.m.s. Tuollaiselle kysymyksen käsittämiseksi voitaisiin tietenkin vain hymyillä.

Asian ydin on siinä, pidämmekö me todella arvossa puolueemme yhtenäisyyttä vai tulemmeko sietämään kahtiajakamista ja kuittaamaan ne tyhjämpäiväisillä kirjoitteluilla, selviytymään tuosta mätäpaiseesta muodollisella verukkeella. Toverit tuomarit, teidän oikeutenne langettamasta tuomiosta riippuu — ja ehkäpä aika suuressa määrin riippuukin — se seikka, tuleeeko Pietarissa tapahtunut kahtiajakaantuminen olemaan koko puolueen ohimenneen kahtiajakaantumiskauden viimeinen, todella viimeinen kajahtus vai... vai tuleeeko se olemaan uuden kahtiajaon ja siis uuden myrkytettyllä aseella käytävän yleisen taistelun alkua.

Tuomiostanne riippuu, tuleeeko Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen horjahtanut yhtenäisyys heikentymään vai lujittumaan.

II. LYHYT KONSEPTI PIETARISSA TAPAHTUNEEN KAHTIAJAKAANTUMISEN TOSITAPAHTUMIEN HISTORIASTA

VSDTP:n marraskuun (v. 1906) konferenssissa päätetään yksimielisesti, että vaalikysymyksissä kaikki alistuvat sosialidemokraattisten *paikallisjärjestöjen* päätöksiin.

Samassa konferenssissa Lenin sanoo: „Älköön Viipurinpuolikaan (Pietarin sosialidemokraattisen järjestön men-shevistisen osan selostus) rikkoko Pietarin komitean päätöksiä!” — aivan kuin varoittaakseen siten, että sitoumukset ovat molemminpuolisia.

„Proletarin” 8. numerossa (marraskuu, 1906) julkais-tussa erikoiskirjoituksessa bolshevikkeja kehoitetaan arvos-telemaan ankarasti blokkien tekoa kadettien kanssa, mutta *alistumaan* paikallisjärjestöille.

Saman vuoden 1906 marraskuussa tov. Dan, Keskus-komitean jäsen, osallistuu „*vallan yksityishenkilönä*” (hänen oikeudessa esittämänsä sanonnan mukaan) insinööri Fedo-rovitshin järjestämään kokoukseen, johon ottavat osaa Miljukov ja Nabokov (kadettien KK:n ja Pietarin komitean johtomiehet), eräs eserrien johtaja sekä Peshehonov (kansansosialistien johtomies). Puhuttiin vaaleista, *muttei Pietarin* vaaleista (tov. Danin sanojen mukaan). Tov. Dan ei katsonut tarpeelliseksi tiedoittaa tästä kokouksesta sen enempää Keskuskomitealle kuin Pietarin komiteallekaan.

Joulukuussa 1906 tov. Dan osallistuu vaalikysymyksestä järjestettyyn informaatiokokoukseen, jossa oli läsnä VSDTP:n Pietarin komitean ja sen lisäksi kadettien, kansansosialistien ja eserrien edustajia. Dan ilmoittaa ole-vansa KK:n edustaja, mutta esittää „*henkilökohtaisen mielipiteensä*”, jonka mukaan *piirien sisällä tehtävät sopi-mukset* ovat Pietarissa toivottavia.

Vuoden 1907 tammikuun 4 p:nä Keskuskomitean kokouk-sessa hyväksytään päätös, jossa Pietarin sosialidemokraat-tisen järjestön konferenssilta vaaditaan kategorisesti *jakaantumista kaupunki- ja läänikonferenssiksi*. Keskus-komitean jäsenet, bolshevikit (Maksimov, Zimin, Strojev)¹⁴⁸ esittävät protestin tätä toimenpidettä vastaan, joka tosi-asiallisesti merkitsee samaa kuin Pietarin järjestön kahtia-jakaminen Keskuskomitean toimesta.

Vuoden 1907 tammikuun 6 p:nä pidettiin Pietarin sociali-demokraattisen järjestön konferenssi, jossa tehtiin päätös

vaalikysymyksestä. Läsna oli 39 bolshevikkia ja 31 menshevikkiä. Menshevikit poistuivat konferenssista kahden muodollisen syyn nojalla: 1) he olivat sitä mieltä, että mandaatit oli jaettu väärin; 2) sen vuoksi, että konferenssi kieltäytyi jakautumasta kaupunki- ja läänikonferenssiksi, kuten Keskuskomitea oli vaatinut.

Näiden kahtiajakaantumisen syiden arvioimiseksi esitämme kolme tosiseikkaa: 1) tammikuun 6 päivän konferenssissa vahvistettiin 42 bolshevikkien ja 28 menshevikkien mandaattia. Menshevikit itse ilmoittivat *julkaisemassaan lentokirjasessa*, että olisi pitänyt laskea 35 bolshevikkia ja 32 menshevikkiä, *s.o.* he *tunnustivat* bolshevikkien ylivoiman. 2) Kahtiajakaantumisen vuoksi Pietarin sosialidemokraattisen järjestön seuraava konferenssi valittiin Keskuskomitean varta vasten nimittämän valiokunnan erikoisen valvonnan alaisena. Maaliskuun 25 päivän konferenssiin valittiin 92 bolshevikkia ja 41 menshevikkiä. Uudet vaalit todistivat bolshevikkien olevan vieläkin ylivoimaisempia. 3) Yhdessä Venäjän kaupungissa, sen enempää Vilnassa, Odessassa kuin Bakussakaan, Keskuskomitea ei vaatinut konferenssin jakaantumista. Tuo kategorinen vaatimus oli laiton ja ilmeisesti tähdätty yksinomaan Pietaria vastaan silmälläpitäen ryhmäkuntalaisia tarkoituseriä.

Poistuttuaan konferenssista menshevikit valitsivat itselleen toimeenpanevan elimen, alkoivat julkaista lentolehtisiään (Keskuskomitean menshevikkijäsenten ja muun muassa tov. Danin osanotolla) ja järjestivät itsenäisen vaalikamppailun. He solmivat ilman bolshevikkeja sopimuksen narodnikkipuolueiden (kansansosialistit, eserrät ja trudovikit) kanssa tehdäkseen sitten yhdessä sopimuksen kadettien kanssa.

Pietarin porvarillinen lehdistö („Retsch”, „Strana”, „Tovarishtsh” y.m.) onnitteli lämpimästi menshevikkejä kahtiajakaantumisen johdosta, nimitti heitä „maltilliseksi sosialistiseksi puolueeksi”, kehoitti rohkeaan taisteluun bolshevikkeja vastaan, riemuitsi näiden „blanquillaisten” eristämisen johdosta j.n.e. Bolshevikit, jotka tammikuun 6 p:nä olivat ehdottaneet narodnikeille liiton solmimista kadetteja vastaan, eivät osallistuneet mihinkään neuvotteluihin.

Tammikuun 14 päivänä „Retsch” lupaa pääkirjoituksessaan menshevikeille *työväenkuurialle kuuluvan paikan*, jos onnistutaan järjestämään bolshevikkivastainen liitto.

Tammikuun 17 pnä menshevikit päättävät kokouksessa: antaa kaikki heidän osalleen tulevat paikat työväenkuurian huostaan. Tammikuun 19 pnä „Tovarishtsh” kirjoittaa siitä.

Tammikuun 15 pnä Miljukov pääsee Stolypinin puheille, jonka jälkeen kadetit siirtyvät silminnähävästi oikealle.

Tammikuun 18 pnä kokoontui menshevikkien, narodnikkien ja kadettien konferenssi. Kadetit tarjosivat 2 paikkaa, heiltä vaadittiin 3. Välien katkeaminen kadetteihin.

Tammikuun 20 pnä „Tovarishtsh” julkaisee otteita menshevikkien lentokirjasesta, joka on suunnattu bolshevikkeja vastaan ja hajottaa näiden vaalikamppailua. Kirjoitan heti samana päivänä kirjasen „Vaalit Pietarissa ja 31 menshevikin kaksinaamaisuus”; — se ilmestyy noin kolmen päivän kuluttua.

Tammikuun 25 pnä Pietarissa muodostetaan vasemmistoblokki. 28 pnä pidetään Pietarin *kaupungin* työväenkuuriassa valittujen (tammikuun 7 ja 14 pnä) tehdasvaltuutettujen kokous. Läsä on 200—250 henkilöä 271:stä. Äänten enemmistöllä, 10—12 ollessa vastaan, hyväksytään päätöslauselma *vasemmistoblokin puolesta*. Päätöslauselmassa erikoisesti kehoitetaan menshevikkejä „*olemaan tukematta kadetteja edes salassakaan*”.

Menshevikit, jotka tammikuun 17 pnä olivat luvanneet antaa „omat” paikkansa työväenkuurialle, eivät ainoastaan olleet kuuntelematta *kaikkien* valtuutettujen kokouksen ääntä, vaan vieläpä julistivat tuon kokouksen suorastaan „eserräläis-bolshevistiseksi kokoukseksi”.

Tammikuun 30 pnä pidetään sosialidemokraattisten valtuutettujen kokous. Valitsijamiehiksi esitetään Pietarin komitean ehdokkaat.

Tammikuun 29 pnä vasemmistoblokin vaikutuksesta Kolomenskajan vaalialueen puolueeseenkuulumattomat edistysmieliset valitsijat repivät rikki menshevikkien kanssa solmimansa *kirjallisen* sopimuksen, sillä tuossa sopimuksessa (samoin kuin menshevikkien *julkaisemassa* lentolehtisessäkin) on ehto: „*menshevikkivalitsijamiehiä eivät sido ne narodnikkien ja bolshevikkien blokin ehdot, jotka koskevat edustajanpaikkojen jakamista*” (II pykälä, 3. alakohta). Tuon ehdon avulla ilmeisesti yritetään turvata itselleen mahdollisuus äänestää toisessa vaiheessa *kadettien kanssa vasemmistoblokkia vastaan*.

Helmikuun 7 pnä toimitetaan vaalit Pietarissa. Mustasotnialaisvaara on lopullisesti kumottu. Kadetit saavat 28.798 ääntä, vasemmistoblokki — 16.703, lokakuulaiset — 16.613 ja monarkistit — 5.270. Vasemmistoblokin olisi pitänyt saada voitetuksi kadeteilta 1.573 ääntä 5:llä äänestysalueella voittaakseen koko Pietarissa. *Kolomenskajan* alueella vasemmistoblokki sai vain 199 ääntä vähemmän kuin kadetit.

Tällainen on lyhyt luettelo tosiasioista. Niistä näkyy selvästi, että *todellisuudessa* Pietarin vaalikamppailun panivat myttyyn menshevikit. Salainen kahtiajakamishanke pantiin todellisuudessa alkuun *jo marraskuussa* ja sen pani alkuun *Keskuskomitean jäsen Dan*. Todellisuudessa juuri Dan ynnä *KK:n* menshevikkijäsenet *toimeenpanivat* Pietarissa paikallisjärjestön enemmistöä vastaan suunnatun kahtiajakaantumisen...

Julkaistu huhtikuussa 1907
erillisenä kirjasena
Ainekirjoitus: N. L e n i n

Julkaistaan kirjasen
tekstin mukaan

